

St.Jacobs fietsroute deel 3

Pyreneeën - Santiago - Cabo Finisterre, plus Cantabrische terugroute.

Wijzigingen en aanvullingen bij de 6e druk 2009, bijgewerkt tot juni 2011.

Opgesteld door de routemaker / auteur Clemens Sweerman.

Fietsvakantie Trofee voor 25 jaar St.Jacobs fietsroute

In 1984 maakte routesamensteller Clemens Sweerman de eerste beschrijving voor fietsers op de Spaanse Camino Frances, die uitgroeide tot de huidige gedetailleerde serie fietsgidsen naar Santiago de Compostela.

De organisatie van de Fiets- en Wandelbeurs heeft de Fietsvakantie Trofee 2009 tijdens de beurs toegekend aan de auteur van de St.Jacobs fietsroute, vanwege het gedurende 25 jaar maken, onderhouden en bijwerken van de pelgrimsroutes. Deze Trofee wordt jaarlijks uitgereikt voor een in het oog springend project dat barrières wegneemt voor recreatieve en vakantiefietsers.

Algemene informatie

Fietsers die de route in Zuid-Frankrijk (weer) oppakken, onderschatten veelal de eerste dagen zo blijkt ieder jaar. Let op dat in deel 3 zowel vanuit St.Jean-Pied-de-Port als Oloron-Ste.Marie, maar ook vanuit Pamplona verder Spanje in, meteen bergetappes volgen, hetgeen een redelijke klimconditie vereist.

De route over Oloron-Ste.Marie en de Col de Somport is geschikt om enkele dagen in te fietsen, met een overnachting op de aanloop naar de Col in Etsaut, Borce of Urdos. Even voor Urdos begint de eigenlijke klim naar de pas die in zwaarte sterk overeen komt met de klim van St.Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles.

Kustroute voor fietsers afgeraden

Ook dit jaar zijn we weer fietsers tegengekomen die dachten langs de noordkust een makkelijke(r) route te kunnen fietsen. Het tegendeel blijkt waar: uitlopers van de bergen waar je overheen moet, reiken tot in zee. Nieuwe hoger gelegen wegen en viaducten zijn verboden voor fietsers of te druk. Daarbij is er veel verkeer naar uitgebreide industrieterreinen bij de grote steden en van Spaanse toeristen. De wandelpaden zijn niet te volgen.

Compostelaat De afgelopen jaren zijn enkele fietsers die van huis uit vertrokken en in Santiago verwachtten in aanmerking te komen voor het Compostelaat, teleurgesteld. Sommige medewerkers van het pelgrimsbureau kijken in de credencial (pelgrimspas) alleen naar stempels die zij kennen van het laatste verplichte traject en hebben geen boodschap aan de wekenlange ondernomen tocht met buitenlandse stempels. Dit hangt samen met de (terechte) angst voor fraude van vooral Spaanse ATB-fietstoeristen. Voor jezelf wil je natuurlijk je pas compleet hebben, dus vergeet niet vanaf Villafranca del Bierzo tot in Arzúa en Touro stempels te vragen.

Blz. 21-22 **Vervoer met fiets** (aanvulling)

Fietsbussen rijden in 2011 naar en van St.Jean-Pied-de-Port en de Spaanse grens over naar Pamplona en Logroño, 4 en 18 juli en 1 augustus, op maandag heen en op dinsdag terug.

Trein in een aantal TGV's van Lille rechtstreeks naar Bordeaux / Dax / Hendaye en terug mag nu in de vakantiemaanden de fiets meegenomen worden. Reserveren is nodig voor een beperkt aantal fietsplaatsen. Sinds de fa. Soetens ook vanuit St.Jean-Pied-de-Port fietsen terug naar huis transporteert (119 euro), is het eenvoudiger geworden zonder fiets de trein van St.Jean naar Bayonne te nemen en in Bordeaux over te stappen op de dagelijkse TGV van rond 13.30 uur, naar Lille en Brussel.

In Spanje mag de fiets gratis mee in Regionale en Medio Distancia treinen: om 6.45 uur vanuit Santiago met diverse overstappen in León, Palencia en Vitoria naar Pamplona, aankomst 20.15 uur.

Maar niet in de Largo Distancia trein Arco, vanuit Santiago 9.25 uur rechtstreeks naar Vitoria.

Zonder fietsen rijdt er ook een slaaptrein van Burgos (let op: station 8 km buiten de stad) naar Parijs.

Vliegen In 2010 vloog Vueling vanaf Á Coruña naar Schiphol. Vanaf Santiago de Compostela kun je ieder uur met MD of R-598 treinen naar Á Coruña met gratis de fietsen mee. De reistijd is ca. 45 minuten. Van het station van Á Coruña is het ongeveer 8 km naar de luchthaven. Informeer ieder seizoen naar recente vluchten.

Veerboot Fietsers met veel tijd voor een ommetje kunnen een boot naar Engeland nemen: van Santander naar Plymouth of van Bilbao naar Portsmouth.

Aanvullingen bij de route

Kaart 2 km 23,5 op nieuwe rotonde ↻ ri Bedous, klimmetje, na top bij kruis ↻ Rue de Notre Dame door Bedous. km 28,5 op nieuwe rotonde ↑ (= aansluiting omgelegde N134), *(opgenomen in bijdruk 2011)*.

Blz. 40 km 28 Het Monasterio Nuevo ■ is geheel gerestaureerd en ingericht als modern museum met verschillende presentaties. Je loopt op een glazen vloer over ruimten van het voormalige klooster, een aantal daarvan ingericht met uitgebeelde activiteiten die er plaatsvonden. Gesloten tussen 14 en 16 uur en een combikaartje samen met het benedienklooster tegen gereduceerd pelgrimstarief.

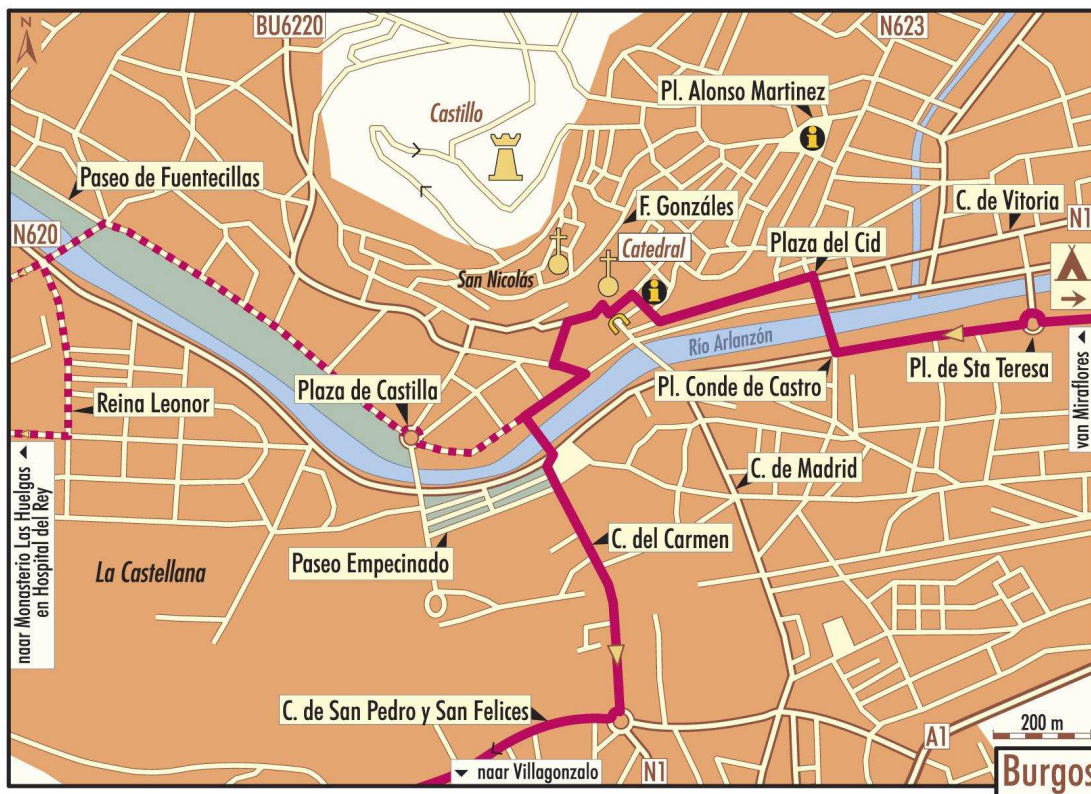
Kaart 5 verhoging van de stuwdam bij Yesa en daarmee vergroting van het stuwmeer is uitgesteld, vanwege instabiele hellingen boven de dam en gevaar voor de vallei en inwoners van het stadje Sangüesa.

Er zijn nu plannen om een nieuwe dam, vóór de huidige te bouwen.

Ook de aanleg van de snelweg ten noorden van de N240 is vertraagd, wel worden de viaducten

daarvoor gebouwd. Graag terugmelding bij veranderingen voor fietsers op de N240.

- Kaart 8 km 4 aanvulling: op de rotonde 2e → en meteen ↗ door Mañeru.
km 16 in Villatuerta 2x op nieuwe rotonde ↑ ri Estella. Km 28 en 32: de oude N111 is nu NA1110.
- Blz. 55 km 20,3 in Estella is éénr. verkeer gewijzigd: je kunt weer ↑ over de brug en na 100m op rotonde ↑ km 21 rot ↑ ri Ayegui, en km 22 in Ayegui op nieuwe rotonde ↑ NA1110. Hier zijn supermarkten.
- Kaart 9 km 57 rotonde ↑ **Viana**, km 57,5 rotonde ↗ Calle la Solana (ri Logroño wordt niet meer aangegeven) km 63,5 de kruising is nu een tunneltje, maar met erg (te) steil stukje van 50m.
- Blz. 59 km 68,5 Logroño: het geduide spoor ligt verdiept en valt vanaf de weg niet op: rij niet te ver door.
- Kaart 10 km 88,5 op de rotonde linksaf is nu parallelweg N120A ri Huércanos en niet meer druk.
km 95 eerst viaduct over nieuwe snelweg, het tunneltje ligt 1km verder net vóór vw pad rechts.
km 116 is nu een rotonde; km 123 in Cirueña nu op rotonde ← afdaling, na 1km nieuwe rotonde ↑
- Kaart 12 km 45,5: de N120 is gevaarlijk druk met vrachtverkeer, neem aan het einde van Ibeas het gravelpad aan de rechterkant, tot aan de uitrit militaire basis (daarna zit de vangrail in de weg).
km 51: de weg gaat nu langs Castrillo omlaag en op vw ↗
- Blz. 71 km 62,5 tot 64 **in Burgos is de route veranderd na de kathedraal**
Station en spoorlijn zijn afgebroken, straten en eenrichtingverkeer veranderd, de route wordt nu: door poort Arco Santa María (of doorsteekje eerder zoals op het kaartje), Ⓢ is linksaf, plein vóór Catedral ←, na 80m ← Calle Asunción, na 50m ← en na nog 50m → langs de rivieroever, na 100m ← voetpad over brug (Río Arlanzón), (naar mon. *Huelgas Reales ↑ volgende voetbrug)
km 63 kruis vw ↗ Calle del Carmen, na 300m kruis (nieuwe) vw,
km 63,5 (was 64) rotonde → Calle San Pedro y Felices ri Arcos, enz. verder de huidige route.

Kaart 18 km 118,5 op nieuwe rotonde ↖ door Nistal (niet het spoorviaduct over).

Kaart 21 km 113: de albergue van Hospital ligt iets linksaf aan de looproute, bij het viaduct niet zichtbaar.

Traject 7 Navarra route

- Kaart 27 km 69 de afslag PA30 gaat onder een viaduct door en buigt weer terug (neem niet de snelweg!),
km 70 vanwege nieuwe rotondes nu op de 3e rot → Huarte,
km 72 Arre - Villava: de vroegere hoofdweg is nu verkeersluw. in de gebouwen van de vroegere watermolen/fabriek bevindt zich nu een informatie- /bezoekerscentrum van het Parque Fluvial, een groenstrook langs de rivier met een (iets langer) fietspad dat je kunt volgen tot bij km 75,5.
km 78,5 Calle Fuente del Hierro heeft aan de linkerkant een nieuw fp.
- Kaart 28 km 80 op fp ↑ (= kruis nieuwe afslag). km 80,5 in Cizur Menor is een kleine rotonde gekomen.
km 82,5 Zizur Mayor nu op rotonde ↑, dan nog 2x op nieuwe rotondes ↑

Terugroute 8.3 Fuentes Carrionas

Kaart 35 km 15 net voor La Robla door aanleg nieuw HSL-spoor op rotonde ← grote boog naar rot ←, en rot (=N630) ↑ La Robla, tot Raadhuis bij km 15,5.

Terugroute 8.5 Vascongadas

Kaart 42 km 52 Cabredo ■ staat ten onrechte niet vermeld als prachtig oud dorp met middeleeuwse poorten en woningen met in steen gehouwen familiewapens.

km 59 Sta.Cruz: 100m na bord ↗ en dan ↑ = negeer doodlopend en bordje cetro.

km 89,5 op nieuwe rotonde → ri Estella.

km 90,5 begin **Estella** op rotonde ↑, na 300m ← NA120 (naar centrum →)

Kaart 43 km 91 op nieuwe rotonde ↑ NA120, (opgenomen in bijdruk 2011).

km 92: op richtingbord staat nu Murugarren.

km 123 Etxauri: kruis plein recht en einde straat ← steil omlaag ri Piscina.

km 132 Zizur Mayor op 3e rotonde ↑ door oude deel van dorp.

km 134 Cizur Menor op rotonde ←, na 400m ↑ (fp linkerkant) over bruggen, rot ↑ Pamplona.

Wijzigingen en aanvullingen kampeertreinen

Kaart 4 km 47 camping Sta.Cilia de Jaca is niet meer openbaar (alleen leden).

Kaart 5 km 83,5 camping Mar del Pirineo is gesloten.

Kaart 6 km 105 Sangüesa ▲ Cantolagua was in de zomer wel geopend, info bij toeristenbureau t/o de kerk.

Kaart 7 km 164 Ermita de Eunata, ▲ 300m na de pelgrimsalbergue, over heuveltje, melden bij de woning.

Blz. 103 km 177 Ponferrada: naast de pelgrimsalbergue mag op het veld bij de stadsmuur gekampeerd worden.

Kaart 20 km 11 San Fiz do Seo ▲ Valle do Seo met ■, bij Río Barjas km 11,5 linksaf slaan, na 1km.

Kaart 21 km 77 Sarria ▲ Villa de Sarria met ■ 1/4-30/9, Crta. de Pintin km1, aanvang Sarria bij ⑦ rechtsaf.

Kaart 22 km 114 Ventas de Narón heeft een zomer-kampeerveldje bij de pelgrimsalbergue Casa Molar.

Kaart 26 km 28 in Roncesvalles is geen overloopkamp meer, fietsveldje nog wel bruikbaar: vragen bij albergue.

Kaart 33 km 133 in Villablino is de camping gesloten.

Kaart 36 km 68 in Cistierna is de camping gesloten.

Wijzigingen, aanvullingen hotels, B&B, gîtes, hostals, albergues

De vele pelgrimsalbergues op de Camino Francès staan bij de kaartjes wel met 🏠 vermeld, maar zijn niet apart in de lijst opgenomen. Redenen zijn dat de meeste niet gereserveerd kunnen worden en wandelaars vaak voorrang hebben tot een bepaalde tijd. Met de gele pijlen en opschriften zijn deze ook makkelijk te vinden.

Blz. 28 Oloron-Ste.Marie: pelgrimsgîte le Bialé, keuken, Rue de Révol 10, aan route, tel. 0559-391529.

Pelgrimsrelais du Bastet, Place de Résistance 12, tel. 06-77198285.

Oloron-Ste.Croix (bovenstad) B&B Amphytrion, Place St.Pierre 23, tel. 0559-397850.

Oloron-Ste.Marie, B&B Onigourmand, Avenue St.Cricq 1, tel. 0559-393790 / 06-23775905.

km 6 Eysus: B&B le Moulin d'Eysus, tel. 0559-344726.

km 9 Lurbe-St.Christau: hôtel les Vallées, pelgrimszaaltje, tel. 0559-344001.

km 18 Sarrance: pelgrims-Accueil Notre Dame, van mei tot oktober, tel. 0559-345478.

Kaart 2 km 25 Bedous: hotel-restaurant Chez Michel, tel. 0559-345247.

km 27 Accous: Accueil Pèlerins, Presbytère Frères Prémontrés, tel. 0559-347117.

Kaart 3 km 42 Urdos, gîte pèlerin, tel. 06-07175736.

km 56 Col du Somport, Gîte Frontière Aysa, Spaans, +34-974373023.

Kaart 5 km 58 Berdún: voor de pelgrimsalbergue en genoemde B&B info bij ■ Emilio, boven bij de kerk.

km 92 Yesa: B&B Hostal Arangoiti aan de afslag, tel. 948-884122.

Kaart 10 km 85 Sotés, op de fietsroute: pelgrimsalbergue Bodegas Fernando J.Rodriguez.

km 97 Nájera: de gemeentelijke pelgrimsalbergue heeft geen veilige fietsenplek, in de zomermaanden is er ook een simpele slaapplek in Fronton municipal = sporthal (vóór de rivier rechts), fiets kan binnen.

km 112 Parador San Millán de Yuso geeft pelgrimskorting; bijzonder slapen, maar toch prijzig.

Kaart 11 km 129 Sto.Domingo: meerdere ernstige klachten over B&B Rio zoals bedden vies en onvriendelijk.

km 157 Belorado: B&B Ojarre is gestopt.

Blz. 71 km 62,5 In Burgos is een fraaie nieuwe pelgrimsalbergue aan de straat boven achter de kathedraal.

Kaart 14 km 133 Boadilla del Camino biedt een Centro Turismo rural, april-sept, tel. 979 810284.

km 143 Población de Campos, aanvulling B&B, Casa Rural Paso Camino de Santiago, Calle Francesas 3, tel. 979-811099. Huis in traditionele bouw in adobe met hout.

Ook een hotel: Amanacer en Campos, Calle Fuente Nueva 5, tel. 979-811099 / 625-469326.

Kaart 16 km 17 El Burgo Ranero, hospederia Jacobea El Nogal, Calle Fray Pedro 44, tel. 627-229931.

Kaart 17 km 89 Villar de Mazarife, albergue Tio Pepe, Calle El Teso de la Iglesia, tel. 987-390517.

Kaart 18 km 151 Foncebadón, pelgrimsalbergue bij centre turismo Monte Irago, tel. 695-452950.

aanvulling: hotel Convento Foncebadón, tel. 658-974818.

Kaart 19 km 163 Acebo, Meson El Acebo, Calle Real 16, tel. 987-695074.

Kaart 20 km 9: Trabadelo: Bar-Pensión El Puente Peregrino, Elly en Santi (Ned./Spaans), van april t/m oktober, heeft ook typische streekproducten, tel. 987-566500 of 680-236345.

Kaart 22 km 125 Palas de Rei: de grote pelgrimsalbergue Os Chacotes ligt net voor het plaatsje.

Kaart 23 km 176-178: de albergue / B&B is *niet* in Touro maar in Loxo: Casa Rural Divina Pastora, A Iglesia 7, iets van de route tegenover de kerk, goed pelgrimsadres met maaltijden, tel. 981-504293.

km 207 Santiago: aan de route: B&B San Nicolas, Rúa do Olvido /hoek do Sar 1, tel. 981-587554.

Iets verder ook aan de route: B&B Stellae Luscofusco, Calle Concheiros 6, tel. 981-576214.

Traject 7 Navarra route

Kaart 26 km 0 St.Jean-Pied-de-Port, gîte accueil pèlerins Kaserna, Rue d'Espagne 43, geen reservering.

km 0,1 St.Jean-Pied-de-Port, fietsersgîte Compostella, Route d'Arneguy 6, tel. 0559-370236.

Groot huis op de afslag, tussen de wegen, 15 plaatsen, keuken en garage, geen buitenruimte.

km 28 Roncesvalles heeft een nieuwe pelgrimsalbergue in een van de kloostergebouwen, verzorgd door Nederlandse vrijwilligers. Open vanaf 14 uur. De slaapkapel blijft nog beschikbaar als overloop.

km 35 in Espinal aanvulling met Hostal Haizea, tel. 948-760379.

km 46 Erro: Hostal Erro is gesloten en staat te koop.

km 66 Urroz: Hotel Muskilda, naast de route, omhoog aan het centrumplein, tel. 948-338660.

Kaart 27 km 72,5 in Villava ligt de pelgrimsalbergue bij het plein links, aan de rivier.

km 75,6 over de historische brug meteen linksaf staat een Duitse pelgrimsalbergue Paderborn.

Terugroute 8 Cantabria Santiago - Pamplona

Kaart 36 km 68 in Cistierna zijn beide vermelde hostals gesloten, er zijn wel vervangende adressen:

Hostal Moderno, Avenida de la Constitución, en hotel Río Esla, Esteban Coraal 5, tel. 987-701025.

Kaart 39 km 121 in Poza de la Sal is hotel Casa Martin gesloten.

km 125 in Salas de Bureba zijn beide B&B gesloten.

In Pino de Bureba is een Casa Rural, info bij de bar van Pino aan de N232.

km 133 in Oña is hostal Morales gesloten.